

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

KEKİK OLARAK ADLANDIRILAN BAZI BİTKİ CİNSLERİNİN TOHUMLARINDA FARKLI ÇİMLENDİRME YÖNTEMLERİ VE TARLA PERFORMANSLARININ BELİRLENMESİ

Eray HAYTA

Adnan Menderes Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Tarla Bitkileri Ana Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Olcay ARABACI

Bu çalışma, 2007-2008 yılları arasında Beydere Tohum Sertifikasyon Test Müdürlüğü'ne ait laboratuvar, sera ve deneme tarlasında yürütülmüştür.

Çalışmada farklı cinslere dahil 5 farklı kekik türü (*Origanum onites* L., *Satureja cuneifolia* Ten., *Thymbra spicata* L. var. *spicata*, *Thymus kotschyanus* Boiss. et Hohen var. *kotschyanus* ve *Coridothymus capitatus* (L.) Reichb. fil.) tohumlarında 3 farklı sıcaklık (15°C, 20°C, 20-30°C) etkisi altında kontrol, değişik süre ve sıcaklıklarda soğuk ve sıcak ön işlem, değişik dozlarda KNO₃, NaCl ve GA₃ uygulamaları, soğuk katlama, soğuk bekletme ve sıcak su uygulaması olmak üzere 16 farklı ön işlem uygulanmıştır. Çimlenen tohumlarda ilk sayım 7. günde, son sayım 21. günde yapılmıştır.

Origanum onites L. tohumlarında en yüksek çimlenme oranı, %70,66'lık bir değerle 20 °C sıcaklıkta 1. uygulamadan (kontrol) elde edilmiştir. *Satureja cuneifolia* Ten. tohumlarında en yüksek çimlenme oranı, %78,66'lık bir değerle 20-30°C sıcaklıkta 14. uygulamadan (soğuk katlama; 4 hafta +1°C) elde edilmiştir. *Thymbra spicata* L. var. *spicata* tohumlarında en yüksek çimlenme oranı, %36'lık bir değerle 15°C sıcaklıkta 1. uygulamadan (kontrol) elde edilmiştir. *Thymus kotschyanus* Boiss. et Hohen var. *kotschyanus* tohumlarında en yüksek çimlenme oranı, %58,35'lik bir

değerle 20°C sıcaklıkta 3. uygulamadan (soğuk ön işlem; 5 dakika süreli -20°C) elde edilmiştir. *Coridothymus capitatus* (L.) Reichb. fil. tohumlarında en yüksek çimlenme oranı, %80'lik bir değerle 20°C sıcaklıkta 4. uygulamadan (Sıcak ön işlem; 5 dakika süreli +90°C) elde edilmiştir.

Farklı cinslere dahil 5 farklı kekik türünün tohumlarında 24 saatlik 50 ppm GA₃ uygulaması, 24 saatlik 100 ppm GA₃ uygulaması, 24 saatlik 500 ppm GA₃ uygulaması, 24 saatlik 1000 ppm GA₃ uygulaması ve sıcak su (65 °C'lik suda 24 saat bekletme) uygulamalarında 3 farklı sıcaklık ortamında da çimlenme olmamıştır.

Tarla performanslarını belirlemek amacıyla fide haline getirilip deneme tarlasına dikilen farklı cinslere dahil 5 kekik türü, 15., 30. ve 45. günlerde köklü olarak sökülerek fide boyu, kök boyu, fide yaş ağırlığı, fide kuru ağırlığı, kök yaş ağırlığı ve kök kuru ağırlıkları hesaplanmıştır. Kekiklerin 45. gündeki fide boyları ve fide kuru ağırlıkları karşılaştırıldığında, en uzun fide boyunun 20,46 cm ile *Thymbra spicata* L. var. *spicata* fidelerinden elde edildiği, en yüksek fide kuru ağırlığının ise 1,33 g ile *Coridothymus capitatus* (L.) Reichb. fil. fidelerinden elde edildiği belirlenmiştir.

2009, 113 sayfa

Anahtar sözcükler

Çimlenme, *Origanum*, *Satureja*, *Thymbra*, *Thymus*, *Coridothymus*.